

Zvířata přicházejí do města

Reálné situace
v básnickém zrcadle:
zvířata a rostliny ve městě

Metodický materiál pro práci
s knihou na SŠ

Vypracovala

Mgr. MgA. Eva Navrátilová, Ph.D.

Redakce

Eva Čechová

Kniha

ILJAŠENKO, Marie. *Zvířata přicházejí do města*. Brno: Host, 2025. ISBN 978-80-275-2546-1.

Anotace knihy

(převzato z webu nakladatelství Host): „Města nejsou jen bydlištěm lidí, jsou také domovem zvířat, ptáků a rostlin. Právě těm je věnována třetí sbírka Marie Iljašenko (nar. 1983), doprovázená ilustracemi ukrajinské výtvarnice Mariko Gelman. Lišky v ní odpočívají ve stínu londýnských telefonních budek, pstruzi monitorují čistotu vody v pražské čističce, divoký hrášek bují mezi pruhy městského okruhu. Nečekejme ale žádnou idylu, lidé své sousedy v lepším případě ignorují nebo se jimi povrchně dojímají, v horším jim upírají právo na domov. Básně vyprávějí o biotopech, jako jsou potoky, rumiště, uliční kaňony a zelené koridory, a o pastech v podobě skleněných ploch, trnů, světlíků a mříží. Lze mluvit o zvířatech a rostlinách, nebo dokonce mluvit jejich hlasem, a přitom se vyhnout zjednodušení, poučování a antropomorfizaci? Je třeba se o to alespoň pokoušet. Urbánní, přírodní a zároveň intimní lyrika o každodennosti bažanta, o démonovi roztomilosti, sovách, zajících, filodendronu, kočce a kocourovi a o soužití s nimi.“

Anotace lekce

Tato lekce se zaměřuje na vztah reality a její básnické interpretace. Žáci pracují s konkrétními, reálně existujícími situacemi z městského prostředí, které jsou doloženy fotografiemi, mapou a úryvky informačních textů. Tyto „důkazy“ následně porovnávají s básnickými texty, jež ze stejných situací vycházejí. Lekce vede žáky k rozlišování mezi faktickou a básnickou výpovědí, k práci s perspektivou a k reflexi toho, co poezie dokáže vyjádřit jinak či intenzivněji než fakta. Díky své konkrétnosti je lekce vhodná i pro žáky, kteří běžně poezii nečtou.

Cílová skupina

Žáci středních škol různého typu (gymnázia, lycea, střední odborné školy) napříč ročníky. Lekce vychází z práce s konkrétními, reálně existujícími situacemi a umožňuje porovnávat faktickou a básnickou výpověď téže skutečnosti. Díky tomuto ukotvení může dobře fungovat i u žáků, kteří se běžně nepovažují za čtenáře poezie nebo k ní přistupují s nedůvěrou. Přístup vyučujícího se přizpůsobuje typu školy a ročníku, základní struktura a smysl lekce však zůstávají zachovány.

Časová dotace

45 minut

Klíčová slova

fakta a poezie, básnická interpretace, práce s kontextem, perspektiva, zvířata a rostliny ve městě, aktivizační výuka, nečtenář poezie

Cíle lekce

- Žák zažije poezii jako živý a aktuální způsob vztahování se ke světu, nikoli jako vzdálenou nebo „nepraktickou“ literární formu.
- Žák porozumí tomu, že básnický text může vycházet z konkrétní, reálně existující události či situace, nikoli pouze z fikce nebo „čisté imaginace“.
- Žák rozliší faktickou rovinu reality (zpráva, informace, dokument) a básnickou interpretaci téže skutečnosti.
- Žák rozpozná, že poezie může tematizovat to, co fakta samy nepostihují (prožitek, perspektivu, otázku, etický rozměr, detail).
- Žák rozvíjí citlivost k detailům každodenní reality, které běžně přehlíží.
- Žák je veden k empatii a schopnosti změny perspektivy.

Rámcově vzdělávací program

- Lekce je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia v oblasti vzdělávání *Český jazyk a literatura*, konkrétně v okruhu *Literární komunikace*. RVP G mezi očekávané výstupy uvádí, že žák: „rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým“ (RVP G, s. 14).

Tento výstup je v lekci naplňován systematickým porovnáváním faktických textů (zprávy, informace, dokumenty) a básnických textů, které vycházejí ze stejných reálně existujících situací. RVP G dále uvádí, že žák: „objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu“ (RVP G, s. 14).

Lekce pracuje s konkrétními doloženými událostmi z městského prostředí a sleduje jejich proměnu v básnické výpovědi, čímž umožňuje žákům porozumět vztahu reality a literární interpretace na konkrétních příkladech.

- Lekce je současně v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro střední odborné vzdělávání (zde byl jako příklad využit RVP pro obor 53–41–M/03) v oblasti *Literatura a ostatní druhy umění a Práce s literárním textem*. RVP SOŠ vymezuje pojetí literární výchovy mimo jiné takto: „umění jako specifická výpověď o skutečnosti“ (RVP 53–41–M/03, s. 41).

Tento princip tvoří základ celé lekce: poezie je zde představena jako svébytný způsob výpovědi o reálných situacích, nikoli jako od reality oddělená fikce. RVP SOŠ dále uvádí, že žák: „rozezná umělecký text od neuměleckého; vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi“ (RVP 53–41–M/03, s. 41).

Tento výstup je v lekci naplňován přímým srovnáváním faktických a básnických textů vztahujících se k téže skutečnosti. RVP SOŠ rovněž klade důraz na interpretační a zkušenostní rovinu literární výchovy: „vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl“ (RVP 53–41–M/03, s. 41).

To odpovídá závěrečné reflexi lekce i krátké tvořivé aktivitě, v níž žáci formulují faktickou a básnickou větu vycházející z vlastního pozorování reality.

- Lekce se přirozeně vztahuje k průřezovým tématům vymezeným v RVP, zejména k oblasti *Člověk a životní prostředí*, která akcentuje vztah člověka k okolnímu světu a odpovědnost za něj. Práce s městskou faunou a flórou umožňuje rozvíjet citlivé vnímání prostředí a etický rozměr každodenních situací.

Dále se lekce dotýká *Osobnostní a sociální výchovy*, neboť podporuje schopnost změny perspektivy, empatii a respekt k různým interpretacím reality, a *Mediální výchovy*, jelikož vede žáky k rozlišování mezi informativní a uměleckou výpovědí a k uvědomění si, že jazyk a forma zásadně ovlivňují naše porozumění skutečnosti.

Potřebné pomůcky

básnické texty, doprovodné materiály k reálným situacím (stručné informační texty, fotografie, mapy), pro *variantu s prezentací* je nutné zajistit počítač s dataprojektorem či interaktivní tabulí, pro *analogovou variantu* je nutné zajistit výtisk fotografií pro evokační část, popř. lístky pro písemnou reflexi (pokud se vyučující rozhodne tuto formu reflexe využít)

Další možné náměty pro práci s knihou

- V rámci metodiky pro projekt *Czechia 2026* je k dispozici ještě jedna lekce věnovaná práci s básněmi z této sbírky (*Obydlet, nebo zamořit? Poezie a moc pojmenování světa*). Lekce rozvíjí porozumění jazyku jako nástroji moci a hodnotového rámování reality. Zároveň prostřednictvím poezie otevírá reflexi etických důsledků pojmenování a vlivu jazyka na naše chápání světa i vztah k „těm druhým“.
- Básnička Marie Iljašenko v závěru sbírky uvádí své inspirační zdroje, mezi nimi i film *Planeta Praha* (2022). Tento český dokument režiséra Jana Hoška zachycuje skrytý život pražské přírody a ukazuje, jak bohatou biodiverzitu lze nalézt v prostředí města – a to prostřednictvím příběhů zvířat a rostlin, které se adaptovaly na městské prostředí. Film sleduje životní cyklus mnoha druhů napříč ročními obdobími a prostřednictvím pozorování přírodních jevů ve městě inspiruje diváky k většímu zájmu o přírodu i k reflexi vlastního vztahu k ní. Práce s tímto filmem může rozšířit výuku poezie o audiovizuální reflexi přírodních jevů a motivů, které se v básních objevují.
- Sbírka je členěna do tří částí, z nichž každá obsahuje cyklus básní nazvaných „Pět týdnů v Tokiu / Barceloně / Kyjevě“. Jedná se o lyrické obrazy měst sestávající z pěti strof, které tematizují atmosféru daného místa z nečekaných úhlů – často prostřednictvím místní fauny a flóry a s využitím autentických geografických názvů. Tento cyklus nabízí možnost srovnávací práce – žáci mohou porovnávat nejen obrazové prostředky, ale také biodiverzitu a kulturní kontext jednotlivých měst. Můžeme tak propojit literární analýzu s geografickými a znalostmi

a ekologickým vnímáním světa, a podnítit diskusi o tom, jak různé kulturní a přírodní prostředí formuje literární vyjádření.

- Během čtení sbírky se často nabízí metafora města jako mapy, v níž nejsou zaznamenány pouze lidské potřeby a orientační body, ale také „zájmy“ zvířat a rostlin. Taková mapa pak nepůsobí jako hotový a objektivní obraz reality, ale spíše jako vrstvený palimpsest – prostor, do něhož se postupně zapisují různé pohledy a potřeby jeho obyvatel, přičemž starší vrstvy nejsou zcela vymazány, ale zůstávají čitelné pod těmi novějšími. Právě tuto představu lze ve výuce využít k tomu, aby si žáci uvědomili, že mapa není neutrálním otiskem skutečnosti, ale vždy výsledkem výběru a perspektivy: někdo rozhoduje, co bude zvýrazněno a co zůstane na okraji. Na tomto základě lze otevřít debatu o tom, že podobně fungují i další kulturní artefakty – včetně literárních textů –, které realitu nejen zobrazují, ale zároveň ji přepisují a spoluutvářejí naše porozumění světu.
- Některé básně ve sbírce tematicky reflektují válku na Ukrajině – autorka se narodila v Kyjevě a do České republiky se s rodinou přestěhovala v devíti letech. Například básně „Mráz a slunce“ či „Rostliny, které žily v galerii“ nacházejí poetická vyjádření pro prožitky spojené s konfliktem a ztrátou. Tyto texty mohou sloužit jako citlivý vstup k otevření diskuse o této válce.
- Z básní sbírky lze „vyčíst“ obraz implikované autorky – její zájmy, životní zkušenosti, kulturní zakotvení v České republice i kosmopolitní orientaci. Tento implicitní portrét je možné srovnat s empirickými fakty o autorce a využít ho k diskusi o tom, jak se osobní zkušenost a sociokulturní pozadí odráží v umělecké tvorbě. Na této bázi lze dále rozvíjet debaty o tom, kdo dnes píše současnou poezii, co znamená být básníkem či básníčkou v 21. století a jakou roli poezie hraje ve světě charakterizovaném rychlým technologickým vývojem a informačním přetížením
- Sbírkou doprovázejí ilustrace Mariko Gelman, multidisciplinární umělkyně působící nejen v Praze, ale i v zahraničí (např. v Japonsku), jejíž práce jsou prezentovány v mezinárodním galerijním kontextu. Vizuální stránka knihy je výraznou součástí celku: ilustrace s básněmi vstupují do citlivého dialogu, nejsou jejich doslovným „překladem“, ale volně na ně reagují a rozvíjejí jejich atmosféru. Ve výuce se tak otevírá prostor pro propojení poezie a výtvarné výchovy – například k úvahám o tom, v čem se ilustrace poezie liší od ilustrování prózy, jakým způsobem může obraz pracovat s významovou otevřeností básnického textu a jak vizuální složka ovlivňuje čtenářovu interpretaci. Nabízí se rovněž aktivita, v níž žáci sami vytvářejí vlastní vizuální interpretace vybraných básní a reflektují rozdíly mezi obrazem „vysvětlujícím“ a obrazem, který s textem vstupuje do dialogu.
- Sbírkou otevírá otázky vztahu člověka ke zvířatům a sleduje, jak se tento vztah proměňuje v prostředí města. Často kontrastuje zvířata „svobodná“ navzdory lidské dominanci s těmi, jejichž životní možnosti člověk zásadně omezuje – např. pes zavřený na balkóně, kočky samy v bytě během nepřítomnosti majitelů, myši v laboratořích či pávi, kterým se zastíhují křídla. Tyto situace umožňují otevřít hlubší debatu o etice soužití s jinými druhy, morálních aspektech našich každodenních rozhodnutí a o hranicích „péče“.

- První a poslední báseň sbírky („Zvířata přicházejí do města“ a „Zajíc, který má blízko k zemi“) vytvářejí jakýsi rámec celého díla: „komunikují“ mezi sebou tematicky i obrazově a otevírají otázky vzájemného soužití, respektu a porozumění – jak mezi různými druhy, tak mezi jednotlivými částmi textu a čtenářovou zkušeností.

Tento materiál byl připraven v rámci projektu Czechia 2026 – čestné hostování ČR
na Frankfurtském knižním veletrhu.
www.czechia2026.com

Evokace (celkem 15 min.)

Izolovaný detail (4 min.)

Postupně budou promítnuty či ukázány 4 fotografie, zatím bez vysvětlení, bez kontextu, jen s otázkou:

1. fotografie cedule „nekrmte kavku“
2. fotografie zakaleného akvária
3. fotografie pokojových rostlin vystavených v galerii
4. fotografie páva v zámecké zahradě

Otázka (rychlá, ústně):

- *Co by mohlo všechny tyto fotografie spojovat?(téma? místo?)*

Spekulace (9 min.)

Žáci pracují ve dvojicích. Vyberou si jeden z promítnutých detailů a promyslí si jeho kontext (např. ve smyslu „Co se stalo?“, „Proč je zvíře/rostlina právě v této situaci?“). Jde o pokus porozumět situaci. Stačí 2 až 3 věty. Následuje krátké sdílení nápadů.

Upřesnění (2 min.)

Vyučující nyní upřesní situace, kterých se týkaly promítnuté detaily:

- Kavka skutečně uvízla ve stanici metra Kobylisy.
- Pstruzi se opravdu používají jako biologické indikátory kvality vody v Podolské vodárně.
- Rostliny byly skutečně zachráněny z veřejných budov na Ukrajině a vystaveny v Galerii Rudolfinum.
- Pávi jsou chováni ve Valdštejnské zahradě pro okrasu.

„Místem, které všechny tyto fotografie spojuje, je město – Praha. Společným tématem je existence zvířat a rostlin v městském prostředí. Tohle všechno jsou skutečné situace, o nichž byly napsány některé básně ve sbírce Zvířata přicházejí do města.“

Uvědomění (celkem 17 min.)

Následuje práce ve 4 skupinách dle počtu básní (je-li třída početnější a 4 skupiny by se jevily jako neefektivní, lze materiály dublovat a pracovat v počtu skupin dle potřeb třídy).

Fakta vs. poezie (17 min.)

Fakta:

Skupiny dostanou „důkazy“ (viz přílohy; kromě přepisu básně jsou k dispozici také úryvky webových článků, fotografie a mapa Prahy s lokací místa)

Žáci odpovídají:

- *Kdo v těchto materiálech „mluví“?*
- *Jaká zkušenost se tím ukazuje?*

Poezie:

Žáci čtou báseň, k níž se vztahovaly „důkazy“.

Žáci odpovídají:

- *Kdo má v básni „hlas“?*
- *O čem báseň vypovídá intenzivněji než „realita“?*

Následuje krátké sdílení jednotlivých případů všech 4 skupin, pokud se básně dublují (tj. je více skupin než 4), skupiny se vzájemně doplňují či srovnávají svá zjištění.

Reflexe (13 min.)

Poezie v realitě – změna hlasu (8 min.)

Žáci pracují individuálně nebo ve dvojicích. Vyberou si jedno zvíře nebo rostlinu, které jsou stálou součástí míst, kudy chodí, ale běžně si jich moc nevšimají (např. strom u silnice, tráva prorůstající betonem, mouchy u popelnic, štěkající pes zavřený v bytě...).

Žáci napíší 1 faktickou větu, jako by byla ze zpráv, z informační tabule či z webu města.

Následně žáci napíší 1 větu „básnickou“, která dá hlas tomuto zvířeti / rostlině nebo se zastaví u detailu, který fakta neřeší, popř. položí otázku místo odpovědi.

„Nejde o „hezký“ text. Jde o změnu optiky – podobně jako v básních Marie Iljašenko.“

Žáci mohou své faktické a básnické věty vzájemně dobrovolně sdílet.

Závěrečná reflexe (ústně / lístek) (5 min.)

Pokud na konci není dostatek času, každý žák si vybere jednu otázku a tu krátce zodpoví písemně. Jestliže je prostor, žáci postupně odpovídají na všechny otázky, debatují:

1. *Změnilo se dnes nějak vaše vnímání toho, k čemu poezie může být?*
2. *Co poezie dokáže s realitou udělat, co fakta sama neumí?*
3. *K jakému typu textu se čtenáři spíše budou opakovaně vracet a proč? K webovému článku či básni o téže události?*
4. *Který dnešní případ (kavka / pstruzi / pokojovky / pávi) vám nejvíc zůstal v hlavě – a proč?*

Kavka v metru

Už je to půl roku, co záchranáři vylákali z podzemí
ptáka, který tam několik týdnů žil.
Nechal se krmit sendviči, podřimoval na římsách,
z kuriozity se pomalu stával hvězdou
a už měl v malíčku jízdní řád červeného metra.
Odletěl, ale následovala věta
na stránce záchranky, na kterou nemůžu přestat myslet:
Já, kavka ze stanice metra Kobylisy, už tu nejsem.

Nejvíce otázek vyvolává nejsem:
pokud se definuju tím, odkud jsem, co se stane,
když místo opustím? Přestanu být? Přestanu být sebou?
Nebo si svou stanici metra ponesu v sobě, jinač, navěky?
Jak dlouho zůstanu lrem v Americe? Jak dlouho budu Turkem v Berlíně?
A záleží dnes ještě na tom?

A potom: za jakých okolností můžu říkat něčemu tu,
když už jsem jinde? A jak se z tu stává tam?
souvisí proces přemístění víc s časem, nebo s prostorem?
Kde tedy jsem, když nejsem v metru?
Pod nebem, ve vzduchu, nad tramvajovou tratí?
S hejnem nad parkem, nad řekou.
Jsem jinde, jsem jinak.

Záchranáři pracovali na případu mnoho dní,
udělali svou práci dobře,
tou neuváženou větou nechtěli nikomu ublížit.
Kavka ze stanice Kobylisy už tu není,
ale zůstalo po ní takové množství otázek.

Pstruzi s duhovými očima

Pstruzi s duhovými očima žijí
v zrcadlových nádržích v budově z běli a skla.
Vodu jim čeří aerační a cirkulační systém,
výpusť chrání mřížka z perforovaného plechu.

Ale ryby neutíkají, i když je řeka nedaleko:
je zábava naslouchat zvukům noční čističky,
chloroxidérům a čířičům v horních patrech
a přes den narážet čelem do skla.

Je dobré mít smysl života seslaný člověkem:
tvé divné chování, malátnost nebo smrt
znamenají ohrožení obyvatel hlavního města,
kteří na rozdíl od tebe mohou zemřít.

Lidé pravidelně sypou granule a odkalují nádrž,
všechno je v pořádku, trápí tě jen paměť pokolení:
hluboko pod šupinami vzpomínka na tekoucí vodu,
chrostíky a jepice a larvy vodního hmyzu,

na dlouhou cestu řekami a potoky,
na víření písku během tření,
na dobu, kdy lidé ještě nevynalezli řeč
a všechny bytosti si byly rovné v životě i smrti.

Rostliny, které žily v galerii

Tohle je příběh těch, které utekly před válkou:

hubený fikus, němý jako prasklá lyra, monstera jako zubožený cherubín,
který přišel o všechna křídla kromě posledních tří.

Taky ostatní jsou orvané a jejich kmeny a stonky jen z nutnosti
nesou tíhu jejich těla.

Představuji si, jak cestují z Chersonu, Saltivky, Dnipra
dodávkou, jakou se vozí obrazy do galerie,
rostliny ze školek a poliklinik, ze zavřených úřadů:
žíznivé, přisypané omítkou, která letěla ze stěn,
když poblíž dopadla raketa.

Ozval se výbuch, rozvibroval vzduch, nervy a buňky
v lidech, zvířatech a rostlinách: nikomu se nic nestalo,
ale mnozí si toho dne řekli, že musí odejít.

Za rostliny rozhodla umělkyně: vozí je s sebou,
aby na nich ukazovala, co dělá válka.

Ukrajinci věří, že rostliny mají duši,
slabikuje kustodka z papíru, tahle je léčivka a tohle je kaktus,
tahle přišla o celou svou rodinu, téhle se stýská
po velkých prosklených oknech střední umělecké školy
a tahle srdcovka nádherná má podle všeho
rozbité srdce.

Pavo

Nevěř lidem.

Zahrady, v nichž žijeme, založili pro vlastní rozkoš,
přistřihli stromy, aby připomínaly nebeskou klenbu,
vyhnali vše živé kromě několika perliček,
postavy s růžky a fauny dnes zahlédneš zřídka —
lidé se vyhýbají všemu, co zneklidňuje.

Modrou barvu považují za vzácnou,
odívají do ní sochy svých madon.
Nevědí nic o hrátkách se světlem,
nazývají dobou temna zlatou dobu,
kdy sami nosili vlečky a korunky,
kdy bohatí sloužili kráse a chudí k ní vzhlíželi.

Město tehdy patřilo nám: létali jsme, kde jsme chtěli,
procházeli jsme se po ulicích a zpívali
pro radost všem kolemjdoucím.
Ale lidé na nás žárlili, proto začali náš zpěv nazývat křikem,
a nepřestali tak dlouho, až se na radnici sešel sněm.

Radní toho dne schválili zhoubný zákon:
všem pávům ustríhnout křídla a držet je v mezích zahrad
spolu s perličkami a fauny.
Tak jsme roku 1740 přišli o volnost, o letky, o písně,
zůstala nám jen modrá oka.
Tehdy začala doba temna.

Kavka v metru Kobylisy

Úryvky z webových článků:

Zdroj: idnes.cz (https://www.idnes.cz/praha/zpravy/kavka-metro-kobylisy-dpp-lesy-cr-odchyt.A230518_155339_praha-zpravy_svm)

Kavka z metra je na svobodě, po dvou týdnech ji chytili zvířecí záchranáři

„Opeřenec byl odchycen v noci v přepravní výlucce,“ potvrdila mluvčí DPP Aneta Řehková s tím, že akci provedli pracovníci Záchrané stanice Lesů hl. m. Prahy.

Kavka v metru poletovala přibližně dva týdny. Odchyťové službě se ji nejprve nedařilo lapit nejspíš i proto, že pták nebyl vyhladovělý a nenechal se nalákat na návnadu.

Zdroj: lesypraha.cz (<https://lesypraha.cz/2023/05/22/chranena-kavka-v-metru-uvizla-na-14-dni-ted-je-v-peci-zachranne-stanice/?utm>)

Chráněná kavka v metru uvízla na 14 dní, teď je v péči záchrané stanice

Rozsáhlý prostor, který navíc kavka měla brzy dobře zmapovaný, vysoké stropy i klenutý profil – to všechno hrálo proti nám a komplikovalo práci s podběráky i kotvení sítě. Veškeré pokusy o polapení kavky uvíznuté v metru ztěžoval také fakt, že nebylo možné se do čehokoli pouštět během dne. Nástupiště bylo stále plné lidí a stanicí projížděl jeden vlak za druhým.

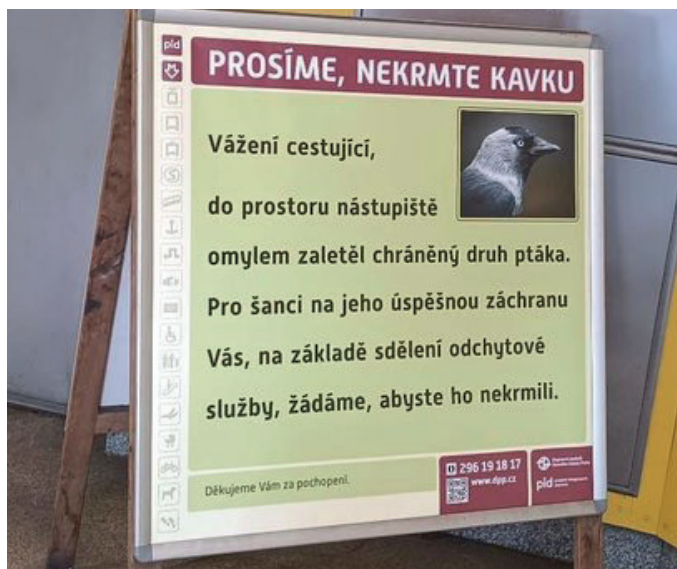
Naše šance tak přišla vždycky až v noci.

Nepomohly však ani sítě, ani teleskopické podběráky, kavka nereagovala na lákání na světlo, a byť patří mezi velmi společenské druhy, nenachytala se ani na nahrávku zvuků jiné kavky. Vyhnula se dokonce i potravě připravené ve sklopné pasti. Někteří cestující totiž ignorovali informační cedule Dopravního podniku hl. m. Prahy s prosbou, aby ptáka pohybujícího se v metru nijak nekrmili. Ve stanici kavce s dobrým úmyslem nechávali zbytky jídla a misky s vodou a ona pak neměla důvod se k lákadlům ve sklopné pasti přibližovat.

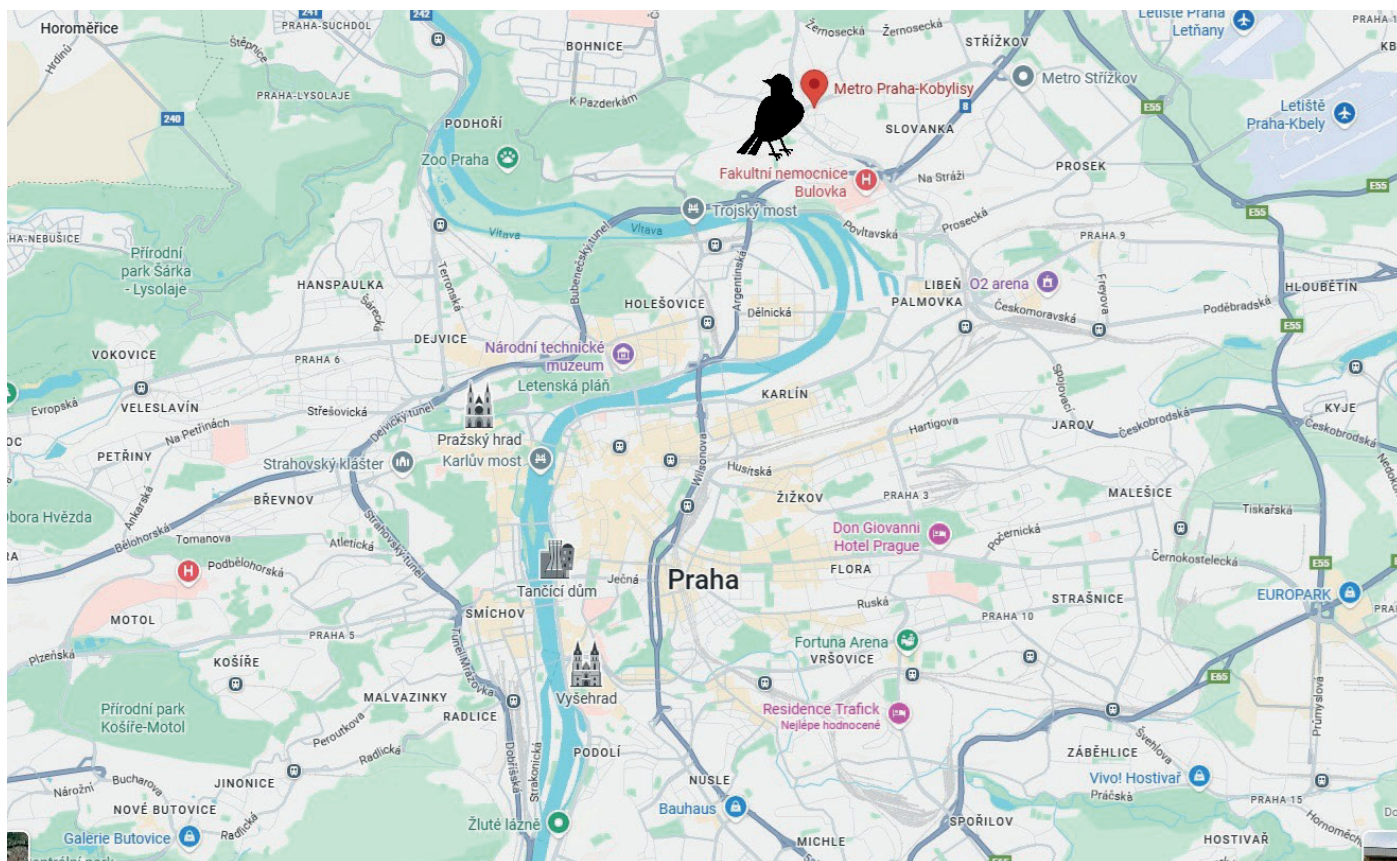
...je také možné zhlédnout video z FB stránky účtu Záchrana zvířat Praha, která dokumentuje vypuštění kavky opět na svobodu: <https://www.facebook.com/watch/?v=639752357619374>

Kavka v metru Kobylisy

Fotografie:

Mapa:

Pávi ve Valdštejnské zahradě

Úryvky z webových článků:

Zdroj: prahain.cz (<https://www.prahain.cz/zivot-ve-meste/rvouci-pav-vydesil-turisty-ve-valdstejnske-zahrade-19358.html>)

Řvoucí páv vyděsil turisty ve Valdštejnské zahradě

Ve Valdštejnské zahradě, která se budovala už v polovině 17. století, je chov pávů dlouholetou tradicí. Pestrobarevní ptáci mají pověst nebojácného tvora, který chrání své teritorium. Nebojí se hluku, a když někdo jiný vstoupí na jeho území, pronikavým křikem dává najevo, že není vítán. O tom se turisté v zahradě mohli přesvědčit na „vlastní uši“, když je páv vyděsil hlasitým vyrváváním v koruně stromu přímo nad jejich hlavami.

Příslušníci ochranky jsou na hlasové projevy pávů zvyklí a nevadí jim. Občas je ale rozčilují neukáznění návštěvníci, kteří porušují zdejší pravidla. „Pávi křičí neustále a vůbec mi to nevadí. Občas ale vyděsí turisty, když se usadí na stromě přímo nad chodníkem. Pak s chutí zařvou, když nikdo nečeká. Už jsem si na ně zvykl.“

Zdroj: senat.cz (https://www.senat.cz/informace/pro_verejnost/valdstejnska_zahrada/zvirata.php)

Zvířata ve Valdštejnské zahradě

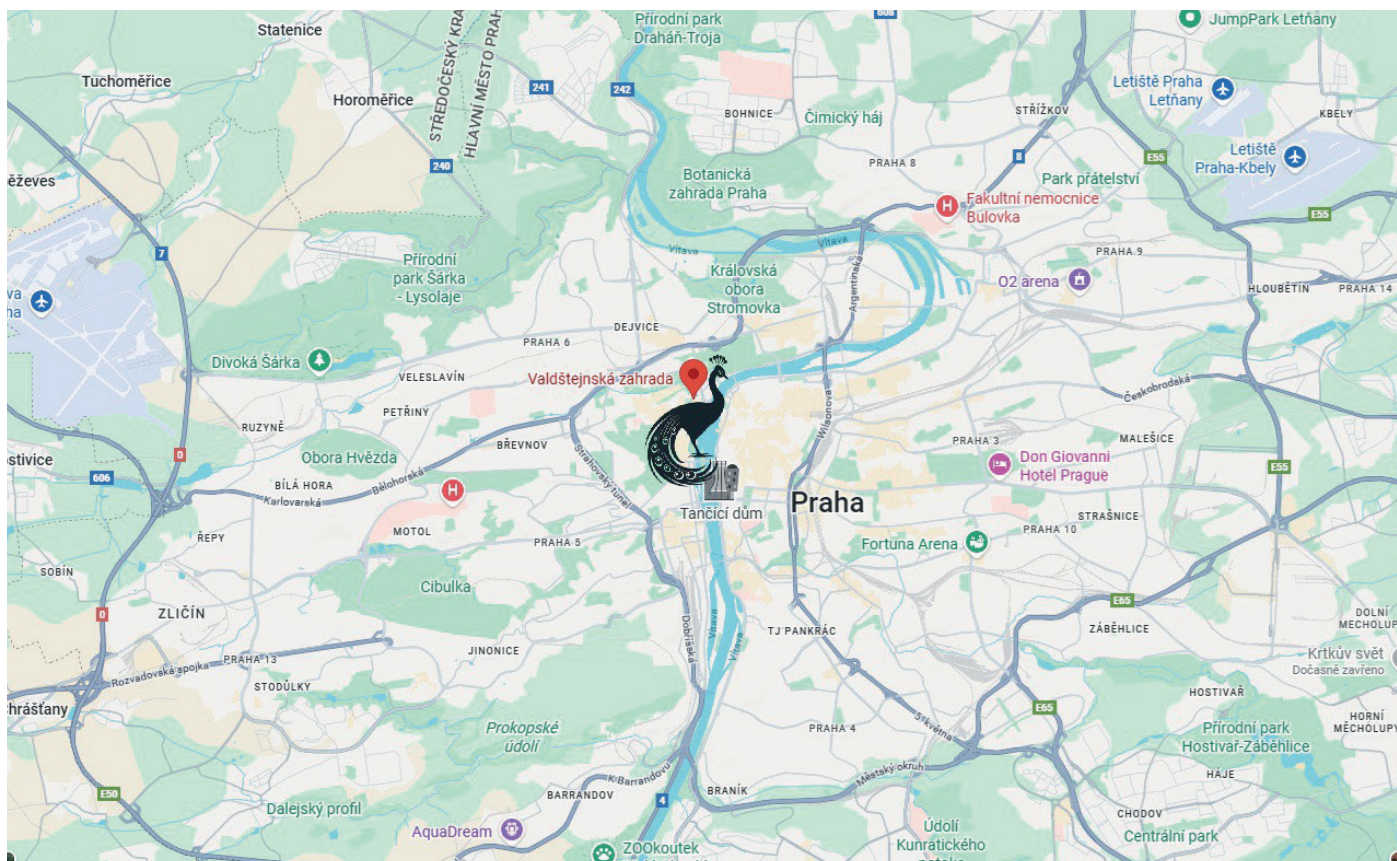
Valdštejnská zahrada je vyhledávanou oázou klidu a zeleně v krásném barokním prostředí. Zároveň poskytuje bezpečí a domov několika desítkám zvířat. Stálými obyvateli zahrady jsou např. pávi, výři a v jezírku chované ryby. Výři žijí v prostorné voliére u umělé krápníkové stěny, pávi se pohybují volně po areálu. Na optimální životní podmínky veškeré fauny dohlíží veterinární lékař z veterinární kliniky Břevnov, který kontroluje místní živočichy několikrát ročně. Kromě pravidelné veterinární kontroly zdravotního stavu dohlíží na nerušení klidu chovaných zvířat mimo jiné také hlídač, který je přítomen po celý čas, kdy je zahrada přístupná veřejnosti. Nutno podotknout, že zejména pávi si v přítomnosti turistů téměř libují. Před návštěvníky areálu předvádějí své nádherné ocasní vějíře a necítí-li se dostatečně obdivováni, doslova na sebe upoutávají pozornost. Přestože jsou vstupy do zahrady během návštěvních hodin stále otevřené, pávi své jisté a bezpečné prostředí neopouštějí.

Pávi ve Valdštejnské zahradě

Fotografie:

Mapa:

Pokožové rostliny v Galerii Rudolfinum

Úryvky z webových článků:

Zdroj: galerierudolfinum.cz (<https://www.galerierudolfinum.cz/cs/vystavy/archiv-vystav/zhanna-kadyrova-unexpected/>)

Zhanna Kadyrova: UNEXPECTED

24. února 2022 se pro všechny Ukrajince změnil svět. Zemi pustoší válka, z Ukrajinců se stali uprchlíci ve vlastní domovině, mnozí odešli do zahraničí. Nečekaně se změnila i realita Zhanny Kadyrové. I ona se stala uprchlíkem a její umělecká tvorba v dosavadní podobě ztratila smysl. (...) Skrze celou výstavu autorka dává slovo objektům a materiálům, aby vyprávěly příběh ukrajinského boje za svobodu proti Rusku. Stávají se hlasem mnoha Ukrajinců, kteří v této násilné válce nejsou slyšet. (...) Symbolickým závěrem výstavy jsou Uprchlíci (2023), obrazy rostlin přeživších okupaci spolu s živými rostlinami, které s sebou Kadyrova přivezla z Ukrajiny do Německa a odtud do Prahy. Zůstaly v pořádku, bylo o ně dobře postaráno a našly dočasné útočiště v Galerii Rudolfinum.

Zdroj: life.forbes.cz (<https://life.forbes.cz/slysela-exploze-a-musela-opustit-domov-ted-ukrajinka-ukazuje-valku-praze/>)

Slyšela exploze a musela opustit domov. Teď Ukrajinka ukazuje válku Praze

Rozhovor

Výstava přece jen končí něčím alespoň trochu optimistickým. V celé jedné místnosti vidíme pokojové rostliny, které jste převešla z Ukrajiny a tím je zachránila. Pocházejí z rozbořených domů zasažených válkou. A stejně jako lidé, kteří utekli a zachránili si tak život, i některé z rostlin teď opět rozkvétají. Vidím tam tu symboliku správně?

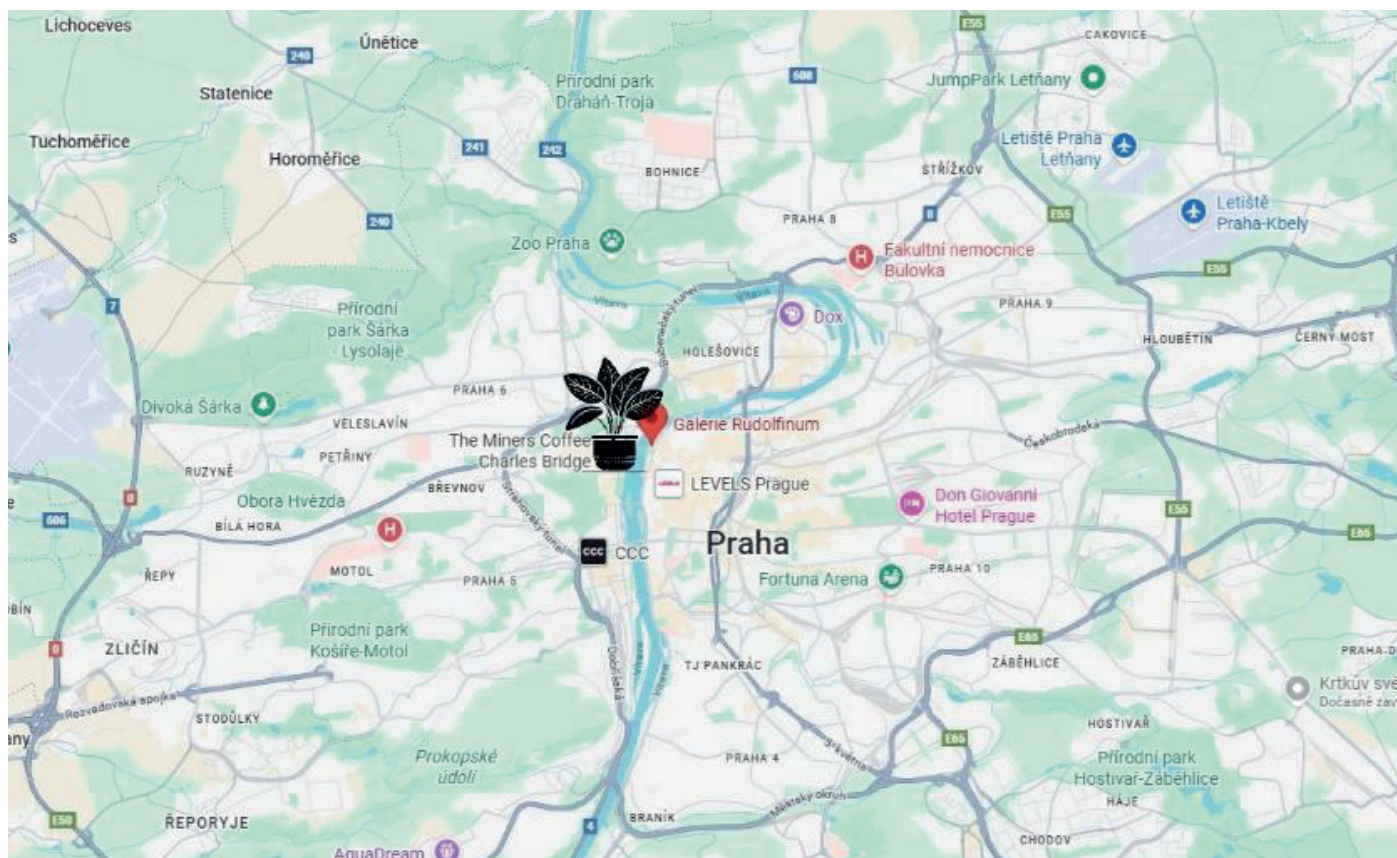
Ano, téhle části výstavy říkám Refugees. Některé rostliny umřely, jiným se podařilo přežít. Tady na jedné fotce vidíte, kde ty kytky původně byly. Vidíte ty zažloutlé listy stromů venku? Byl zrovna podzim, a protože ten dům měl rozbitá okna, na tu kytku, co stála na parapetu, přšlo skrze rozbitá skla a přežila. Když jsem to viděla, říkala jsem si, to je přece zázrak. Jsou to takoví moji květinoví uprchlíci. A podívejte se sem na tuhle – rozkvetla asi přes noc!

Pokožové rostliny v Galerii Rudolfinum

Fotografie:

Mapa:

Pstruzi v Podolské vodárně

Úryvek z webového článku:

Zdroj: seznamzpravy.cz (<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/magazin-praha-pije-z-vltavy-podolska-vodarna-vyuziva-pstruhy-aktivni-uhli-i-uv-zareni-215441>)

Praha pije z Vltavy. Podolská vodárna využívá pstruhy, aktivní uhlí i UV záření

„Pstruzi tady monitorují případnou toxicitu v surové vodě,“ popisuje Herčík. Podobným způsobem se kdysi využíval v uhelných dolech kanárek, který díky své přirozené citlivosti na vliv svého okolí „kontroloval“ přítomnost i nízké koncentrace jedovatých plynů.

Mezi Vltavou a těmito akvárii jsou podle Herčíka jen hrubé a jemné česle, tedy zařízení, která vodu zbaví mechanických nečistot. Kdyby bylo po silném dešti, voda je prý zakalená výrazněji. „Voda v akváriu přesně koresponduje se stavem vody v řece. Po silných deštích bývají pstruzi vidět mnohem hůř než dneska,“ (...). Břichem nahoru prý tady pstruzi zatím nikdy nebyli – na Vltavě se tedy nestala žádná toxická havárie, která by je zahubila. (...)

Při odchodu se řeka znovu stáčí k pstruhům v místních akváriích. „Od rybářů z výzkumného ústavu víme, že postupně ztrácejí svoji citlivost na kvalitu vody, takže je musíme jednou za rok vyměnit,“ vysvětluje Ladislav Herčík. Část vysloužilých ryb míří na pitvu a následné rozbor, aby se zjistilo, co do sebe za ten rok vstřebaly. „Například těžké kovy, které jsou dnes běžně v povrchové vodě,“ upřesňuje.

Zrovna teď – v půlce září – čekají na výsledky analýz. K dispozici budou poprvé od znovuzprovoznění vodárny v červnu loňského roku. S tím tak trochu souvisí i chutný bonus pro strojníky. „Odborníci nám řekli, že vypustit ostatní pstruhy do Vltavy znamená odsoudit je k smrti, protože jsou celoročně krmení granulemi. Neužili by se v přírodě,“ vypráví Herčík. Jednou ročně je tu tedy plánovaná grilovačka akvariálních pstruhů z Podolí.

Pstruzi v Podolské vodárně

Fotografie:

Mapa:

